

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2503¹ ในหัวข้อเรื่องระดับการศึกษา ได้แบ่งระดับของการศึกษาของชาติไว้ 4 ระดับ คือ อนุบาลศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และอุดมศึกษา ซึ่งการจัดการศึกษาระดับนั้นมีความมุ่งหมายทั่วไปเหมือนกัน ดังปรากฏอยู่ในข้อ 1 ของความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ คือ "...เพื่อเป็นพลเมืองดี มีศีลธรรม และวัฒนธรรม มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีสุขภาพสมบูรณ์ มีจิตใจเป็นประชาธิปไตย มีความรู้ความสามารถที่จะประกอบอาชีพและทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ..." ส่วนความมุ่งหมายเฉพาะของการศึกษาแต่ละระดับย่อมแตกต่างกันออกไป เมื่อพิจารณาความมุ่งหมายเฉพาะของการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งมีว่า "...การประถมศึกษาเป็นการศึกษาซึ่งมุ่งหมายที่จะส่งเสริมพัฒนาการของเด็กด้วยการอบรมสั่งสอนขั้นมูลฐาน อันเป็นทางนำไปสู่การเรียนรู้และการปฏิบัติ..." จะเห็นว่า การศึกษาระดับประถมศึกษามีความสำคัญที่สุดระดับหนึ่ง เพราะเป็นรากฐานของการศึกษาเบื้องต้นที่ถูกลบถูกลืมชิตาทั่วไปฟังได้บ้าง แต่เติมการศึกษาระดับนี้ มุ่งแต่จะให้เด็กอ่านออกเขียนได้ ทำเลขเป็น และรู้หน้าที่พลเมือง แต่ในปัจจุบัน การประถมศึกษาบังคับจัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก รวมทั้งเพื่อให้การศึกษาระดับนี้เป็นพื้นฐานสำหรับผู้จะศึกษาหาความรู้ในระดับสูงต่อไป ดังความมุ่งหมายเฉพาะของการศึกษาระดับนี้ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น

Mochlman² ได้เน้นเกี่ยวกับการศึกษาระดับประถมศึกษาว่า "...โรงเรียนประถมศึกษาที่ดี ควรจัดเพื่อสนองความแตกต่างระหว่างบุคคล และให้ความรู้ทางด้านสังคมแก่เด็กมากที่สุด รวมทั้งพยายามเสริมสร้างให้เด็กแต่ละคนได้พัฒนาบุคลิกภาพทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์

¹สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2503 (พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, 2503) หน้า 3-5.

²Arthur B.Mochlman, School Administration (Boston : Houghton Mifflin Co., 1951) p.273.

สังคม และศีลธรรม..." Nickelson และ Hansen³ ได้เห็นว่า "...โรงเรียน
ประถมศึกษาเป็นสถานที่พัฒนาบุคคลแต่ละคน การพัฒนาบุคคลแต่ละคนนี้ หมายความว่า เป็นการ
พัฒนาทางวิชาการ สุขภาพ ศีลธรรม และคุณค่าทางจิตใจ นอกจากนี้ โรงเรียนประถมศึกษา
จะต้องเป็นที่เรียนรู้ และถ่ายทอดวัฒนธรรม ตลอดทั้งจัดประสบการณ์ด้านสังคมแก่เด็กอีกด้วย..."

ปัจจุบันนี้ รัฐได้มองเห็นความสำคัญเกี่ยวกับการลงทุนทางการศึกษา และพยายามอย่างยิ่ง
ที่จะยกระดับการศึกษาของประชาชนโดยส่วนรวมให้สูงขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาระดับ
ประถมศึกษา ถือว่าเป็นการศึกษาที่ควรจัดอย่างทั่วถึง และถือเป็นการศึกษาระดับที่เยาวชนทุกคน
ควรได้รับ สำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของรัฐบาลในการจัดการประถมศึกษาแก่ประชาชน ขณะนี้
แบ่งออกเป็น 3 หน่วยงานด้วยกัน คือ

1. กรมสามัญศึกษา
2. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. เทศบาล

สำหรับเทศบาลนั้น เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบจัดการประถมศึกษาแก่เยาวชนในเขตเทศบาล
ของตน ตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา⁴ บัญญัติไว้ว่า "...เมื่อท้องถิ่นใดมีฐานะเป็นเทศบาลแล้ว
ให้โอนโรงเรียนประชาบาลและทรัพย์สินมาเป็นของเทศบาลนั้น..." และตามพระราชบัญญัติ-
เทศบาลถือว่า การจัดการศึกษาแก่ประชาชนในท้องถิ่นของตน เป็นหน้าที่ของเทศบาลอย่างหนึ่ง
และแต่ละเทศบาลจะมีโรงเรียนประถมศึกษาอยู่ในความรับผิดชอบของตนมากบ้างน้อยบ้างไม่เท่า
กัน ซึ่งขึ้นอยู่กับจำนวนประชากร นักเรียนในเขตเทศบาลนั้น ๆ กำลังทรัพย์ของเทศบาล กำลัง
เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน และความสนใจของประชาชนในท้องถิ่น ฯลฯ เทศบาลนครกรุงเทพ
นับเป็นเทศบาลนครที่มีความรับผิดชอบในการจัดการศึกษามากที่สุดเทศบาลหนึ่ง โดยมีโรงเรียน

³Peter P. Nickelson and Kenneth H. Hansen, Elementary School Administration (New York : McGraw Hill Book Company, 1957) p.110.

⁴กระทรวงศึกษาธิการ, ประวัติกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2435-2507 (พระนคร :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2507) หน้า 928.

ประถมศึกษายู่ในสังกัดขณะนี้ถึง 103 โรงเรียน⁵ ควบกัน และนับวันจะเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งทางฝ่ายการจัดการศึกษาของเทศบาลจะต้องมีความรับผิดชอบต่อโรงเรียนโดยส่วนรวมเพิ่มขึ้นด้วย เพื่อให้การจัดการศึกษาของเทศบาลเป็นไปตามนโยบายและความมุ่งหมายของการศึกษาแห่งชาติ จึงนับว่างานการศึกษาของเทศบาลนั้นรับผิดชอบการศึกษาระดับประถมศึกษามากพอสมควร จึงน่าจะคิดว่า ที่เทศบาลนครกรุงเทพได้จัดการศึกษาไปแล้ว มีประสิทธิภาพเป็นที่น่าพอใจหรือไม่เพียงใด แต่ขอศึกษาถึงขั้นนี้ ควรจะไต่ศึกษาในวงแคบลงมาอีกว่า โรงเรียนเทศบาลแต่ละโรงเรียนนั้น จัดการศึกษามีประสิทธิภาพเพียงใด เพื่อจะได้ทราบผลงานของเทศบาลเป็นส่วนรวมในขั้นนี้ได้ และบุคคลสำคัญซึ่งเกี่ยวข้องกับในการดำเนินงานการศึกษาในแต่ละโรงเรียน คือ ผู้นำของโรงเรียนหรือครูใหญ่ ซึ่งเป็นผู้รับนโยบายและรับผิดชอบในการจัดดำเนินงานและบริหารโรงเรียน ให้เป็นไปตามนโยบายและความมุ่งหมายของการศึกษานั้น มีความรู้ความเข้าใจการดำเนินงานบริหารการศึกษาเป็นอย่างดีหรือไม่เพียงใด นายสมาน แสงมณี⁶ เคยกล่าวในที่ประชุมอบรมครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายในส่วนภูมิภาค ของกรมสามัญศึกษา ปี พ.ศ. 2513

๗ ครูสัมมนาการ ว่า

...ครูใหญ่เป็นบุคคลที่มีความสำคัญที่สุดในเรื่องการบริหารการศึกษา เพราะครูใหญ่เป็นหัวหน้าหน่วยบริหารที่เล็กที่สุดในการจัดการศึกษา นโยบายต่าง ๆ หลักสูตร ความมุ่งหมายของการศึกษา หรือวิธีสอนต่าง ๆ นั้น โรงเรียนจะนำไปใช้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับครูใหญ่ทั้งสิ้น ถ้าครูใหญ่ไม่เข้าใจหน้าที่ของตน ไม่ดำเนินนโยบายไปให้ถูกต้องแล้ว นโยบายต่าง ๆ ก็จะไม่เป็นไปตามที่ทางราชการต้องการ จึงถือว่าครูใหญ่เป็นผู้ที่มีความสำคัญในการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง...

⁵จากบัญชีรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ ปีการศึกษา 2513
แผนกโรงเรียน กองการศึกษา เทศบาลนครกรุงเทพ

⁶สมาน แสงมณี, เอกสารประกอบการประชุมอบรมครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษาตอนปลายในส่วนภูมิภาค ของกรมสามัญศึกษา ๗ ครูสัมมนาการ ปี พ.ศ. 2513.

นอกจากนี้ คร. ชำรง บัวศรี⁷ ได้กล่าวไว้ว่า

...ครูใหญ่เปรียบเสมือนหัวใจของโรงเรียน ส่งเสริมความก้าวหน้า การเรียนการสอน เพื่อให้งานดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย ต้องรับผิดชอบงานของโรงเรียนทั้งงานสูง สุดจนถึงงานต่ำสุด เป็นผู้ที่ควรให้ความสำคัญและส่งเสริมผู้ที่ทำงานดีงาม และเป็นผู้นำ กานกลาง ๆ ของโรงเรียน และยังต้องเป็นผู้คอยประสานงานของโรงเรียนกับชุมชนอีกด้วย ความรับผิดชอบของครูใหญ่ที่สำคัญมี 5 ประการ คือ

1. รับผิดชอบในการจัดดำเนินงานของโรงเรียนให้เป็นที่ไปตามนโยบายที่วางไว้
2. รับผิดชอบต่อความปลอดภัย และสุขภาพ และพัฒนาการของเด็กทุกคนในโรงเรียน
3. รับผิดชอบในการจัดบริการที่จำเป็นแก่เด็กและครู เช่น บริการค่านะแนวแก่เด็ก บริการค่านที่พักอาศัยแก่ครู เป็นต้น
4. รับผิดชอบต่อความก้าวหน้าของบุคลากรและอาชีพ
5. รับผิดชอบต่อการทำให้งานโรงเรียนมีชื่อเสียงและมีความเจริญก้าวหน้า

ความรับผิดชอบดังกล่าว เมื่อวิเคราะห์อย่างละเอียดก็จะเห็นว่า ครูใหญ่จำเป็นต้อง รับผิดชอบต่องานทุกด้านของโรงเรียน ครูใหญ่จะรับผิดชอบและควบคุมดูแลให้เป็นที่ ตามจุดประสงค์ที่ตั้งขึ้น จะต้องมีความเข้าใจเรื่องการบริหารโรงเรียนอย่างถูกต้อง เพราะครูใหญ่เปรียบเสมือนหนึ่งหัวหน้าครอบครัวที่คอยดูแลกิจการบ้านช่องให้ดำเนินไป ด้วยดี...

ถ้าจะกล่าวโดยสรุปโดยทั่วไปแล้ว งานในหน้าที่ของครูใหญ่อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. งานด้านวิชาการ
2. งานด้านบริหาร
3. งานด้านธุรการ

---

⁷คร. ชำรง บัวศรี, หลักการศึกษ ความหลักสูตรวิชาครูมัธยมของกระทรวงศึกษาธิการ (พระนคร : สำนักพิมพ์แพรวศึกษา, 2506) หน้า 51-52.

งานด้านวิชาการนับเป็นงานสำคัญยิ่งของโรงเรียน ครูใหญ่ควรให้ความสนใจงานด้านนี้
 ในมากที่สุด นายเกรียง เอี่ยมสกุล⁸ อธิบดีกรมสามัญศึกษาคนปัจจุบัน กล่าวว่า

...ครูใหญ่ทุกระดับการศึกษาพึงสำนึกไว้ว่า งานด้านวิชาการของโรงเรียนเป็นเรื่อง
 สำคัญยิ่งกว่างานใด ๆ ของโรงเรียน เพราะเป็นผลประโยชน์โดยตรงที่เด็กจะได้รับ
 การมีกระทรวงศึกษาธิการที่ดี การมีครูมีโรงเรียนที่ดี ก็เพื่อจัดให้เด็กได้รับประโยชน์
 จากงานวิชาการของโรงเรียนนั่นเอง ครูใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงในเรื่องมาตรฐาน
 คุณภาพของงานวิชาการ แม้แต่กฎหมายโรงเรียนราษฎร์ก็ยังกำหนดไว้โดยชัดเจนว่า
 ครูใหญ่เป็นผู้รับผิดชอบในงานวิชาการ และจะต้องอยู่ประจำที่โรงเรียนตลอดเวลาที่
 เปิดทำการสอน ทั้งนี้เพื่ออยู่ดูแลการสอนของครูอย่างมีประสิทธิภาพ และให้การเรียน
 ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ...

ด้วยเหตุนี้ ครูใหญ่จึงจำเป็นต้องมีความรู้ด้านวิชาการและงานวิชาการ รวมทั้งการจัดและดำเนินงาน
 งานด้านนี้อย่างถูกต้อง ในฐานะที่ต้องเป็นผู้บังคับบัญชา ผู้นำ ผู้มีเทศ และผู้รับผิดชอบผลการศึกษา
 ในโรงเรียนของตน คำรง มัชฌิมนันท์ และ พิษณุ รัชชวาลย์ปรีชา⁹ กล่าวว่า

...ครูใหญ่ในฐานะผู้บริหารโรงเรียนและผู้นำของโรงเรียน มีความสำคัญต่อการบริหาร
 โรงเรียนเป็นอย่างมาก ครูใหญ่ย่อมเป็นผู้มีความรู้เป็นอย่างดี ครูใหญ่ที่มีความรู้ทาง
 ด้านวิชาการอย่างคืบหน้า ย่อมจะเป็นผู้ที่สามารถปกครองบังคับบัญชาครูที่อยู่ในโรงเรียน
 ได้ดี...

ด้วยเหตุที่กล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงมีความสนใจใคร่ศึกษาความคิดเห็นและความเข้าใจของ
 ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ เกี่ยวกับงานด้านวิชาการซึ่งเป็นงานที่

⁸ เกรียง เอี่ยมสกุล, "ช่วยครูใหญ่ให้เป็นนักบริหารที่ดี", วิทยาจารย์, ปีที่ 68
 ฉบับที่ 5, กรกฎาคม 2512, หน้า 16.

⁹ คำรง มัชฌิมนันท์ และ พิษณุ รัชชวาลย์ปรีชา, แนวความคิดในการสอนชั้นประถมศึกษา
ตามหลักสูตรใหม่ (ฉบับรี : สำนักพิมพ์ต่อการศึกษา, 2503) หน้า 52.

สำคัญยิ่งของโรงเรียน รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในการบริหารและปฏิบัติงานค่านนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการหาข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงตัวบุคคล และประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาของเทศบาลและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งเป็นแนวทางในการที่จะได้มีการศึกษาวิจัยเพิ่มเติมอีก เพื่อประสิทธิภาพและความเจริญแก่การศึกษาในระดับประถมศึกษาของประเศเป็นส่วนรวมต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมาย ดังนี้

1. เพื่อทราบความคิดเห็นและความเข้าใจโดยทั่วไป เกี่ยวกับงานด้านวิชาการของครูใหญ่ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ ทั้งนี้โดยการวิเคราะห์สิ่งเหล่านี้ คือ
  - ก. คะแนนรวมเฉลี่ยในการตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ของครูใหญ่ทั้งกลุ่ม
  - ข. คะแนนรวมเฉลี่ยในการตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 โดยจำแนกเป็นกลุ่ม ตามเพศ วุฒิ ประสบการณ์ในการ เป็นครูใหญ่ อายุราชการ และอายุจริง
  - ค. คะแนนรวมเฉลี่ยในการตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 เช่นเดียวกัน แต่จำแนกเป็นกลุ่มละเอียดลงไปอีก โดยใช้วุฒิเป็นหลัก แบ่งเป็นกลุ่มแต่ละระดับวุฒิ แล้วจำแนกตามประสบการณ์ในการ เป็นครูใหญ่ อายุราชการ และอายุจริง
  - ง. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างคะแนนรวมเฉลี่ยของครูใหญ่ทั้งกลุ่ม กับ วุฒิ ประสบการณ์ในการ เป็นครูใหญ่ อายุราชการ และอายุจริง
  - จ. การทดลองนัยสำคัญของความแตกต่างของคะแนนรวมเฉลี่ยระหว่างกลุ่มครูใหญ่แต่ละระดับวุฒิ และระหว่างกลุ่มครูใหญ่แต่ละระดับวุฒิกับคุณทรงคุณวุฒิ
  - ฉ. จำนวนและคำอธิบายของครูใหญ่ที่ตอบแบบสอบถามตอนที่ 1 ในแต่ละข้อ ทั้งนี้เพื่อตรวจสอบว่า มีข้อสอบถามข้อใดบ้างที่ครูใหญ่ส่วนมากยังมีความคิดเห็นและความเข้าใจไม่ถูกต้อง
2. เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคบางประการ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานด้านวิชาการในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ โดยการวิเคราะห์ค่าตอบแบบสอบถามตอนที่ 2

ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านวิชาการ ผลที่ได้จะแสดงออกมาเป็นตัวเลขหน้าหน้า ปัญหาข้อใดมีค่าหน้าหน้าสูงถือว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคมาก ปัญหาข้อใดค่าหน้าหน้าน้อย ก็แสดงว่ามีปัญหาน้อยลงมาตามลำดับ

3. เพื่อเป็นแนวทางหาข้อเสนอแนะต่อฝ่ายการจัดการศึกษาเทศบาลนครกรุงเทพ เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งจัดการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในงานด้านวิชาการแก่ครูใหญ่ เพื่อให้การจัดการศึกษาของเทศบาลมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้โดยประมวลจากข้อค้นพบในการวิจัยตามความมุ่งหมายข้อ 1 และข้อ 2 ที่กล่าวมาแล้ว

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้ ทำกับประชากรที่เป็นครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ ปีการศึกษา 2513 เท่านั้น

2. การวิจัยครั้งนี้ เพื่อทราบความคิดเห็นและความเข้าใจเกี่ยวกับงานวิชาการโดยทั่วไปทางด้านหลักการหรือทฤษฎีเท่านั้น มิได้คำนึงถึงการปฏิบัติจริงเกี่ยวกับงานด้านนี้ด้วย และโดยมีค่าหนึ่งถึงจนจบของโรงเรียน จำนวนนักเรียน และจำนวนครูในโรงเรียน ซึ่งอยู่ในปกครองของครูใหญ่ที่เป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้

3. ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเชื่อว่า แบบทดสอบที่สร้างขึ้นสามารถวัดความรู้ความเข้าใจงานด้านวิชาการได้ ทั้งนี้โดยไม่ว่าถึงผลที่ได้จากการเดา (guess) ถูก และรวมทั้งในกรณีที่คุณยอบางคนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ ตามหลักการที่ศึกษา แต่โดยหัดค้นคิดหรือความเห็นส่วนตัวแล้ว ไม่ยอมรับหรือไม่เห็นด้วย หรือเห็นด้วยในสิ่งที่ไม่ถูกต้องตามหลักการที่ควรจะเป็นทางการศึกษา

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัยนี้

1. เป็นข้อเท็จจริงที่ชี้ให้เห็นถึงความไม่เอียงของความรู้ความเข้าใจของครูใหญ่ ในเรื่องการบริหารงานด้านวิชาการของโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ

2. เป็นข้อเสนอแนะต่อเทศบาลนครกรุงเทพ เพื่อแก้ไขปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งการจัด

ส่งเสริมความรู้ความเข้าใจแก่ครูในคณาวิชาการ เพื่อให้การจัดการศึกษาในโรงเรียนเทศบาล มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวิธีดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

1. ติดต่อทางแผนกโรงเรียน กองการศึกษา เทศบาลนครกรุงเทพ เพื่อทราบรายชื่อโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดเทศบาลนครกรุงเทพ ทั้งนี้เพื่อทราบจำนวนครูใหญ่ทั้งหมดซึ่งจะใช้เป็นประชากรในการวิจัยครั้งนี้ นอกจากนี้ ได้ติดต่อทางเทศบาลนครกรุงเทพ เพื่อขออนุญาตดำเนินการวิจัยด้วย

2. ศึกษา ค้นคว้า เกี่ยวกับงานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ และศึกษาจากหนังสือเอกสารและบทความที่เกี่ยวกับการบริหารการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับการบริหารงานคณาวิชาการ และความรู้ความเข้าใจโดยทั่วไปที่ครูใหญ่ควรทราบเกี่ยวกับงานคณาวิชาการ

3. สัมภาษณ์โรงเรียนเทศบาล 7-8 แห่ง เพื่อสังเกตสภาพทั่ว ๆ ไป และเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม ในหมวดเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานคณาวิชาการ

4. สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อสอบถามครูใหญ่ เกี่ยวกับงานคณาวิชาการ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับความคิดเห็นและความเข้าใจในงานคณาวิชาการ เป็นแบบสอบถามประเภท check list (โดยให้ผู้ตอบตอบเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความนั้น ๆ) มีจำนวนทั้งสิ้น 100 ข้อ ซึ่งแบ่งออกเป็นหมวดย่อย ๆ 7 หมวด คือ

หมวดที่ 1	เกี่ยวกับการศึกษาโดยทั่วไป	12	ข้อ
หมวดที่ 2	หลักการบริหารที่สำคัญบางประการ	10	ข้อ
หมวดที่ 3	การนิเทศการศึกษาในโรงเรียน	10	ข้อ
หมวดที่ 4	จิตวิทยาการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็ก	16	ข้อ
หมวดที่ 5	หลักการสอนและวิธีสอนโดยทั่วไปในบางวิชา	32	ข้อ
หมวดที่ 6	หลักสูตรและวัสดุประกอบหลักสูตรอื่น ๆ	10	ข้อ

หมวดที่ 7 การวัดและการประเมินผลการศึกษา 10 ข้อ

ข้อที่ 2 เกี่ยวกับความคิดเห็นในเรื่องปัญหาและอุปสรรค เป็นแบบสอบถามประเภท rating scale (โดยให้ผู้ตอบ rate ว่า ปัญหาที่ปรากฏในแบบสอบถามนั้น โรงเรียนของตนประสบมากที่สุด ปานกลาง และน้อยที่สุด หรือไม่มีเลย)

5. ทำการตรวจสอบ (try out) แบบสอบถามที่สร้างขึ้น โดยให้ครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลจำนวน 8 คนตอบ แล้วนำแบบสอบถามคืนมาพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง ตัดทอน เพิ่มเติม และแก้ไขภาษาที่เข้าใจให้เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้แบบสอบถามใช้โดยลุ่มสมบูรณ์มากที่สุด

6. นำแบบสอบถามที่แก้ไขเรียบร้อยแล้ว ส่งให้ครูใหญ่ตอบ และขอรับคืนโดยผ่านทางศึกษาธิการแขวงศึกษาทั้ง 12 แขวง

7. รวบรวมแบบสอบถามคืน และวิเคราะห์ข้อมูลที่ไต่ตามความมุ่งหมายที่ตั้งไว้ โดยหาการอยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย (ดูรายละเอียดวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลและสูตรที่ใช้ ในบทที่ 3)

8. เนื่องจากในการวิจัยครั้งนี้ ความมุ่งหมายส่วนหนึ่งต้องการเปรียบเทียบความเข้าใจในวิชาการ ระหว่างผู้ทรงคุณวุฒิกับครูใหญ่แต่ละวุฒิ ผู้วิจัยจึงได้นำแบบสอบถามชุดเดียวกันนี้ให้ครูใหญ่ตอบ (ข้อที่ 1) ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 6 ท่าน ทดลองตรวจสอบให้ควย แล้วตรวจหาคะแนนรวม โดยใช้หลักเกณฑ์เดียวกันกับที่ใช้ตรวจคะแนนรวมของแบบสอบถามจากครูใหญ่

9. ประมวลผลคนพบจากการวิเคราะห์ข้อมูล และหาข้อเสนอแนะตามที่ควรจะเป็นแจกข้อค้นพบ

คำจำกัดความ

มีคำบางคำที่ใช้เฉพาะในการวิจัยครั้งนี้เท่านั้น คือ

1. งานวิชาการ หมายถึง หลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน โดยไม่รวมถึงการปฏิบัติ และหลักการต่าง ๆ เกี่ยวกับการเรียนการสอน อันได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับการศึกษาโดยทั่วไป จิตวิทยาการเรียนรู้อะและพัฒนาการของเด็ก การนิเทศการสอน หลักการและวิธีสอนโดยทั่วไป ในแต่ละวิชา หลักสูตร อุปกรณ์การสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลการศึกษา

2. ครูใหญ่ ในที่นี้หมายถึงเฉพาะ ครูใหญ่โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดเทศบาลนครกรุงเทพฯ ปีการศึกษา 2513 เท่านั้น

3. การศึกษาโดยทั่วไป หมายถึง เรื่องทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับการศึกษา เช่น ความมุ่งหมายของการศึกษา และสถานที่ให้การศึกษา เป็นต้น

4. วัสดุประกอบหลักสูตร หมายถึง อุปกรณ์การสอนทุกชนิด หนังสือแบบเรียน หนังสืออ่านประกอบ ประมวลการสอน โครงการสอน และบันทึกการสน

5. ประสพการณ์ในการเป็นครูใหญ่ หมายถึง จำนวนปีที่ผู้ตอบเคยเป็นครูใหญ่มาแล้ว นับจนถึงปีปัจจุบัน

6. อายุราชการ หมายถึง จำนวนปีที่ผู้ตอบรับราชการครูมาแล้ว นับรวมจำนวนปีที่เป็นครูใหญ่ควบ (นับจนถึงปีปัจจุบันเช่นกัน)

7. คะแนนมาตรฐาน หมายถึง คะแนนที่ผู้วิจัยใช้เทียบระดับความเข้าใจในงานวิชาการ ซึ่งคะแนนเหล่านี้ได้มาจากการเทียบหาคะแนนมาตรฐานตามวิธีทางสถิติ โดยลาสัมพันธ์ที่ไคโค้งปกติ (ดังใ้ข้ออธิบายรายละเอียดไว้ในบทที่ 3)

8. ผู้ทรงคุณวุฒิ หมายถึง บุคคลที่มีตำแหน่งงานในฐานะผู้นำ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 6 ท่าน ซึ่งผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากท่านเหล่านี้ในการให้คำแนะนำและตอบแบบสอบถามในตอนต้น ๆ นี้ ทั้งนี้เพื่อนำความคิดเห็นความเข้าใจมาเปรียบเทียบกับกลุ่มครูใหญ่ โดยการทำดังนี้ ผู้วิจัยได้ถือเป็นส่วนหนึ่งของการวิเคราะห์ความคิดเห็นและความเข้าใจของครูใหญ่ ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรในการวิจัยครั้งนี้

ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ อาจจะได้ผลไม่สมบูรณ์ ด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ คือ

1. รวบรวมแบบสอบถามคืนไม่ครบเต็มตามจำนวนประชากรที่ระบุไว้ อาจจะทำให้ผลการวิจัยขาดความสมบูรณ์ไปบ้าง

2. ผู้ตอบอาจจะเข้าใจผิดเกี่ยวกับภาษาที่ใช้ในแบบสอบถามบางข้อ ทำให้ตอบพลาดไป โดยมีสาเหตุเนื่องจากความไม่รู้หรือความไม่เข้าใจในเรื่องนั้น ๆ

3. ผู้ที่โศกโศกเนนจากแบบสอบถามมาก อาจจะมีข้อเสนอแนะเนื่องจากความรู้ความเข้าใจที่
เสมอไป แต่อาจจะเนื่องมาจากการเดา (guess) ถูก ซึ่งเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยไม่สามารถจะ
ควบคุมได้

4. อาจจะมีผู้ตอบบางคน ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแบบสอบถามบางข้อหรือหลายข้อ
ถูกต้องตามหลักการศึกษา แต่โดยทัศนคติและความเห็นส่วนตัวแล้ว ไม่ยอมรับหรือไม่เห็นด้วย หรือ
กลับมีความเห็นต่างในสิ่งที่ไม่ถูกต้องหรือควรจะเป็นตามหลักการศึกษา ในกรณีอย่างนี้อาจเกิดขึ้น
ได้ในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งผู้วิจัยไม่สามารถจะควบคุมได้เช่นเดียวกัน
